

วัดมิ่งเมืองมูล
เลขที่ 152 ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000

บ้านมิ่งมงคล หมู่ที่ 17 ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2516

อาคารเสนาสนะ

อุโบสถหลังใหม่ (หลังเก่าได้รื้อเพื่อสร้างใหม่ในปี พ.ศ.2523)
ศาลาการเปรียญ และกุฏิ ปูชนียวัตถุมีพระพุทธรูป
เขตวิสุงคามสีมากว้าง 46 เมตร ยาว 54 เมตร

เนื้อที่

6 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา
ทิศเหนือ ประมาณ 56 วา จรดถนนพหลโยธิน
ทิศใต้ ประมาณ 56 วา จรดหมู่บ้าน
ทิศตะวันออก ประมาณ 45 วา จรดหมู่บ้าน
ทิศตะวันตก ประมาณ 45 วา จรดหมู่บ้าน

การบริหารและการปกครองโดยเจ้าอาวาสจำนวน 7 รูป มีรายนามดังนี้

พ.ศ. 2456 – 2458	พระจ้อย จนตสีโล
พ.ศ. 2459 – 2465	พระอินตา จนทวโส
พ.ศ. 2466 – 2469	พระศรีมูล ตธมโม
พ.ศ. 2470 – 2476	พระนิกร คมภิโร
พ.ศ. 2477 – 2497	พระอินปั้น มุนิวโส
พ.ศ. 2498 – 2555	พระครูอาทรพิพัฒน์กิจ (สุคำ สารโร)
พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน	พระมหาภาณุวัฒน์ ปฎิภาณเมธี

ประวัติความเป็นมา

วัดมิ่งเมืองมูล เดิมตั้งอยู่ริมแม่น้ำวังต่อมาน้ำเซาะตลิ่งเข้าถึงบริเวณวัดจึงย้ายมาอยู่ที่ตั้งปัจจุบัน สร้างวัดขึ้นใหม่เมื่อ พ.ศ. 2470 ไม่มีการระบุและหลักฐานปรากฏแน่ชัดถึงเวลาก่อตั้งและสร้างในเวลาใด เดิมมีวัดชื่อว่า “วัดดอนมูล” ได้ถูกแม่น้ำวังกัดเซาะตลิ่งพังในหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำวัง หรือ บ้านท่าส้มป่อย หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งผา� อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง (สถานที่ปัจจุบัน คือ หมู่ที่ 17 ต.พิชัย อ.เมือง) และในพื้นที่นั้นมีประชากรอยู่หนาแน่น ชาวบ้านจึงได้แบ่งแยกเป็น 3 กลุ่มกระจายตั้งถิ่นฐานในแหล่งที่เหมาะสม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้พากันมาตั้งถิ่นฐานบริเวณวัดมิ่งเมืองมูลในปัจจุบัน โดยสร้างวัดขึ้นมาใหม่ทางทิศตะวันออกของวัดเดิมและตั้งชื่อวัดแห่งนี้ว่า “วัดมิ่งเมืองมูล” ปัจจุบันตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 17 ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง ถนนสุขุเปอริไฮเวย์ ลำปาง – เชียงราย หลักกิโลเมตรที่ 17

กลุ่มที่ 2 ได้พากันมาตั้งถิ่นฐานบริเวณ คือ บ้านดอนมูลริมน้ำในปัจจุบัน

กลุ่มที่ 3 ได้พากันมาตั้งถิ่นฐานบริเวณฝั่งตรงข้ามกับวัดเดิม ซึ่งเมื่อแม่น้ำวังได้เซาะตลิ่งพังพัดเอาวัดไป แม่น้ำแห่งนี้ได้เปลี่ยนสายทางเดินของน้ำเกิดเป็นเกาะ และมีต้นไม้ขึ้นหนาแน่นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านจึงได้อพยพไปสร้างหมู่บ้านแล้วตั้งชื่อขึ้นใหม่ว่า “บ้านปงดอนมูล”

จากการจดบันทึกของ **หลวงพ่อดม** ท่านได้บันทึกถึงปัจจัยสำคัญการเปลี่ยนชื่อมาเป็น “บ้านท่าส้มป่อย” ซึ่งมีข้อความว่ามีพระเถระ 2 รูปเดินทางมาสืบทอดอนง ได้แก่ วัดพระธาตุเสด็จในปัจจุบัน ซึ่งไม่เคยมีผู้ใดทราบมาก่อน ซึ่งเมื่อท่านได้เดินทางมาถึงแม่น้ำวังทางทิศเหนือของบ้านท่าส้มป่อย ที่ตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัดพระธาตุเสด็จ ท่านได้หยุดพักริมแม่น้ำนั้น ซึ่งตรงริมฝั่งที่ยื่นออกไปทางตรงกลางของแม่น้ำได้มีโขดหินอันหนึ่งซึ่งใหญ่โตกว้างกั้นทางประมาณของพื้นที่เปรียบไ้กับพื้นที่ที่ประชาชนประมาณ 3-4 คนสามารถจะนั่งวงล้อมกันได้ โดยมีต้นไม้แดง ต้นใหญ่หนาที่บปกคลุมเป็นร่มเงาอย่างกว้างขวาง เหมาะเป็นสถานที่พักผ่อนของคนไปมาได้อย่างสะดวกสบาย รวมทั้งพระมหาเถระทั้ง 2 รูป ได้ลงอาบน้ำสระเกล้าดำหัว ด้วยขมิ้นส้มป่อยที่ท่านได้เตรียมมา เมื่อท่านสร้งน้ำเรียบร้อยแล้ว ได้นำเมล็ดส้มป่อยที่ใช้แล้วทิ้งลงข้างริมฝั่งแม่น้ำใกล้ๆกับต้นไม้แดง และได้เกิดเป็นร่มไม้ใหญ่เพิ่มขึ้นในเวลาต่อมา ต้นไม้ได้แผ่ปกคลุมไปยังโขดหินที่ริมฝั่งแม่น้ำ ผู้คนที่เดินทางผ่านไปมาใช้เป็นสถานที่พักผ่อน จึงเป็นที่รู้จักกัน และเรียกกันติดปากว่า “ท่าส้มป่อย” ต่อมาเมื่อท่าส้มป่อยมีคนรู้จักและกล่าวขานกันมากขึ้น ชื่อเดิมของหมู่บ้านคือ “ปงดอนมูล” จึงค่อยๆจางหายไป กลายเป็น “บ้านท่าส้มป่อย” จนถึงปัจจุบัน และในขณะเดียวกันพระเถระทั้งสองรูปได้สร้งน้ำอยู่ท่านได้ทำออม หรือฝอบ ที่เป็นภาชนะ บรรจุขมิ้นส้มป่อยหลุดมือตกลงที่แห่งนั้น ชาวบ้านจึงขนานนามพื้นที่แห่งนั้นว่า “วังออม”

ในขณะที่**แม่จี ปาวงค์ อายุ 91 ปี** เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2469 และเหตุการณ์ในตอนนั้นยายจีอายุประมาณ 10 ขวบเศษ ได้บอกเล่าของประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านมิ่งมงคล ว่าในสมัยอดีตชาวบ้านเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “มอนเสือแผ้ว” เนื่องจากเป็นเนินป่าละเมาะมีเสืออาศัยอยู่ คาดว่าได้มาจากที่เคยมีประวัติว่าพระชื่อยอดเคยโดนเสือคาบไปจากคำบอกเล่าเมื่อก่อนเสือชุมมาก แต่สุนัขที่นอนตามกองไฟยังไม่ได้ต้องถูกเสือคาบไปทุกตัว บางครั้งก็คาบเอาไก่หรือสุนัขชาวบ้านไปกินตลอด

ในเริ่มแรกพ่อเฒ่าสุดใจ ปาวงค์ บิดาของแม่จี ปาวงค์ คือผู้ที่เข้ามาตั้งหลักปักฐานเป็นรุ่นแรกและให้ลูกหลานมาอาศัยอยู่ด้วย เดิมทีพ่อเฒ่าสุดใจ อาศัยอยู่บ้านปงดอนมูล หรือบ้านท่าส้มป่อยในปัจจุบัน ต่อมาย้ายมาอยู่ป่าอยู่บริเวณหนองขี้ลิม บนพื้นที่ริมไร้ทางเหนือของห้วยเขาหม่ม โดยท่านก็ได้ชวนอาป็นมาอาศัยอยู่ด้วย โดยหากใครอยากมาอาศัยอยู่ก็ต้องมาจัดการจับจองถากถางพื้นที่จับจอง ในขณะนั้นนั้นได้เกิดเหตุการณ์ฟ้าผ่าชาวบ้านตายจำนวนสองคน ขณะนั้นยังไม่มีวัดในบริเวณนี้ ยังคงมีวัดเดิมตั้งอยู่ ณ ริมน้ำวัง หมู่ 11 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง โดยวัตถุประสงค์ของทางวัด ไม่ว่าจะเป็นอย่างอื่นจำนวนหลายผืน รวมไปถึงรูปปั้นแม่ธรณีบีบมวยผม พระพุทธรูปปางยืนหรือพระพุทธรูปที่สร้างด้วยไม้ได้ถูกนำมากองรวมไว้บริเวณใต้ต้นลาน และเหตุผลในการมาจัดตั้งวัด ณ แห่งนี้ เนื่องจากจากวัดเดิมตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำวังเกิดน้ำเซาะตลิ่งทุกปีทำให้วัดวาอารามได้รับความเสียหายและไม่มั่นคง จึงย้ายมาตั้งในสถานที่ปัจจุบัน และสันนิษฐานว่าจะเกิดหลังจากการมาของพ่อเฒ่าสุดใจ เนื่องจากสมัยก่อนพื้นที่ยังเป็นป่าไม่มีบ้านหรือแม้แต่วัดวาอาราม จากเหตุผลดังกล่าวจึงสันนิษฐานได้ว่าวัดแห่งนี้น่าจะสร้างหลังจากการย้ายถิ่นฐานมาของพ่อเฒ่าสุดใจ

พื้นที่หมู่บ้านในอดีตช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จากคำบอกเล่าในช่วงนั้นพื้นที่ยังคงเป็นพื้นที่ป่า มีพวกม้าของทหารญี่ปุ่นซึ่งนำมาพักไว้อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมอนเสือแผ้วนี้ ชาวบ้านจึงต้องขุดหลุมเพื่อสร้างหลุมหลบภัยจากการทิ้งระเบิดของเครื่องบินรบ แต่ไม่มีผู้ใดในหมู่บ้านผู้เสียชีวิต จากคำบอกเล่าเห็นว่าแม้แต่แสงไฟก็มีพวกทหารมาควบคุมไม่ให้มีเพราะเห็นว่าหากมีแสงไฟอาจถูกเครื่องบินรบโจมตีได้ ชาวบ้านในสมัยนั้นพื้นที่แห่งนี้ยังมีน้อยมีไม่กี่หลังคาเรือน เมื่อพื้นที่แถบนี้เต็มไปด้วยไม้ยืนต้นหลากหลาย เช่น ต้นจิว พ่อเฒ่าสุดใจเป็นบุคคลแรกที่มาบุกเบิกพื้นที่แห่งนี้ หลังจากนั้นชาวบ้านก็ตามมาทีหลัง เพื่อมาสร้างเส้นทางและสร้างพื้นที่วัด ในปี พ.ศ.25....หมู่บ้านดอน

มูล หมู่ 11 ได้แบ่งออกเป็น 2 หมู่บ้าน หมู่บ้านหมู่เดิมชื่อบ้านดอนมูล หมู่ 11 ตั้งอยู่ที่พื้นที่ใกล้ริมแม่น้ำวัง มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 70 ครอบครัว และตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่อยู่ที่ใกล้ถนนพหลโยธิน สายลำปาง-งาว ตั้งชื่อหมู่บ้านบ้านมิ่งมงคล หมู่ 17 มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 200 ครอบครัว การขยายตั้งหมู่บ้านใหม่เพื่อการกระจายงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน และวัดมิ่งเมืองมูลตั้งอยู่ในเขต บ้านมิ่งเมืองมูล หมู่ 17 จึงเปลี่ยนสถานที่ตั้งวัดตามหมู่บ้านในปัจจุบัน

สำหรับเจ้าอาวาสของวัดรุ่นแรก สันนิษฐานว่าจะเป็น “หนานมูล” ซึ่งเป็นคนในหมู่บ้าน และเป็นลูกของพ่อเผ่าหนานเขียว แม่เผ่าหมูป แล้วได้ลาสิกขาไปมีครอบครัวที่ทุ่งโฮ้ง ปัจจุบันเครื่องญาติที่เหลืออยู่ของหนานมูลคือผู้ใหญ่ไชยวุธ หลักฐานเป็นการสืบค้นในรุ่นหลาน

ต่อมาพระครูอาทรพิพัฒนกิจ (หลวงปู่สุคำ สารโว) น้องชายแม่จี ปาวงค์ สมัยตอนบวชเป็นสามเณรได้ลาสิกขาไป เมื่อลาสิกขาไปเป็นฆราวาสไปทำงานประมาณ 1-2 ปี แต่ก็ทำไม่ไหวก็เกิดไม่สบายจึงได้กลับมาบวชอีกครั้งในวัดมิ่งเมืองมูลในสถานที่ปัจจุบัน ท่านได้สร้างเสนาสนะจนเป็นที่มั่นคงถาวร และได้มรณภาพเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ.2555 สิริอายุได้ 83 ปี ศรัทธาญาติโยมจึงได้อาราธนาพระมหาภาณุวัฒน์ ปฎิภาณเมธี ,นักธรรมเอก, เปรียญธรรม 5 ประโยค , M.A. (ภาษาศาสตร), ค.ม. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำ และรักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมิ่งเมืองมูล ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2556 จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน

ปัจจุบันพระมหาภาณุวัฒน์ ปฎิภาณเมธี เจ้าอาวาสพร้อมคณะศรัทธาวัดมิ่งเมืองมูลกำลังดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 2 รายการ

1. กุฏิสงฆ์ชั้น 1 หลัง 2 ชั้น ขนาด กว้าง 8 เมตร ยาว 16 เมตร ทรงล้านนาประยุกต์
2. พระพุทธมิ่งมงคลมุณีศรีเขलगค์ (พระเจ้าเศรษฐี) หน้าตัก 7 เมตร พร้อม อาคารฐานพระชั้นล่าง ขนาดกว้าง 12 เมตร ยาว 21 เมตร ด้วยวัดมิ่งเมืองมูล บ้านมิ่งมงคล หมู่ 17 ถนนพหลโยธิน ลำปาง-งาว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่บนเนินเล็ก ๆ ติดกับถนนพหลโยธิน สายลำปาง-เชียงใหม่ ทุก ๆ วัน หน้าวัดมีรถสัญจรไปมา มากมาย พระมหาภาณุวัฒน์ ปฎิภาณเมธี เจ้าอาวาสพร้อมคณะศรัทธาวัดมิ่งเมืองมูลได้ปรึกษากันที่จะสร้างพระพุทธมิ่งมงคลมุณีศรีเขलगค์ (พระเจ้าเศรษฐี) เป็นพระพุทธรูปปางปราบพญาชมพูบดี ทรงเครื่องล้านนา หน้าตัก 7 เมตร พร้อมกับสร้างอาคารฐานพระฯ โดยได้ปรึกษาและได้รับความเมตตาการให้คำแนะนำจากพระเดชพระคุณพระราชวรมุณี รองเจ้าคณะภาค 6 การสร้างพระพุทธรูปฯ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการจรโรลงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อเป็นพุทธานุสสติควรสักการะแก่พุทธศาสนิกชนที่สัญจรผ่านไปมาเมื่อเห็นแล้วจะไม่ก่อให้เกิดความประมาทในการขับขี่รถยนต์พาหนะ อีกทั้งสามารถแวะสักการะทางเข้ากราบสักการะ
3. เพื่อให้เกิดศัพพะมิ่งมงคลแก่ตนเอง ส่งเสริมให้สังคมยึดถือและน้อมนำเอาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติอย่างมีสติสัมปชัญญะ
4. และเพื่อสร้างจิตสำนึกรักและห่วงแหนประเทศชาติบ้านเมืองของตน สอดคล้องแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปาง ด้านการเสริมสร้างและพัฒนา

คุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมลำปางให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มีความ
เข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นการอนุรักษ์
และเผยแพร่ศาสนาประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่าง
กว้างขวาง ขับเคลื่อนนโยบายจังหวัดลำปางไปสู่เป้าหมาย ลำปางเมืองน่าอยู่
นครแห่งความสุข

วัดมิ่งเมืองมูลได้ดำเนินการสร้าง ตามขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 ได้ทำหนังสือขอความเห็นชอบและขออนุญาตสร้างอาคารฐานพระต่อเจ้าคณะ
ตำบล เจ้าคณะอำเภอเมืองลำปาง และเจ้าคณะจังหวัดลำปาง ตามลำดับ จากนั้นได้ประกอบพิธี
ยกเสาเอกและเสาโทอาคารฐานพระ ทรงล้านนาประยุกต์ ขนาดกว้าง 12 เมตร ยาว 21 เมตร เมื่อ
วันอาทิตย์ที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 โดยมีพระเดชพระคุณพระราชาวงษ์ ร่องเจ้าคณะภาค 6
เป็นประธานพิธีฝ่ายสงฆ์

ระยะที่ 2 วันอาทิตย์ที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2558 ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ พระพุทธ
มิ่งมงคลมุณีศรีเขลาองค์ (พระเจ้าเศรษฐี) เป็นพระพุทธรูปปางปราบพญามุขพูนดี ทรงเครื่อง พระ
เจ้าจักรพรรดิราชาธิราช ศิลปะแบบล้านนา หน้าตัก 7 เมตร

ทางวัดได้ประมาณการงบการก่อสร้างทั้งอาคารและองค์พระไว้เป็นจำนวนเงิน 4 ล้านบาท
แสนบาท เบื้องต้นได้รับแหล่งที่มาของงบประมาณ มีดังนี้

พ.ศ. 2557 ได้ระดมทุนจากการทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ได้เงินบริจาคจากศรัทธา
ญาติโยม รวมเป็นจำนวนเงิน 927,690 บาท ได้ดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างอาคารฐานพระชั้น
ล่าง ใช้ทุนก่อสร้าง 1,100,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2558 ได้ระดมทุนจากการทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ได้เงินบริจาค รวมเป็น
จำนวนเงิน 1,203,387 บาท เพื่อเป็นทุนสร้างพระพุทธรูปมิ่งมงคลมุณีศรีเขลาองค์ (พระเจ้าเศรษฐี)
หน้าตัก 7 เมตร

ในปี พ.ศ. 2559 ได้ระดมทุนจากการทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ได้เงินบริจาค รวมเป็น
จำนวนเงิน 1,000,089 บาท เพื่อเป็นทุนสร้างพระพุทธรูปมิ่งมงคลมุณีศรีเขลาองค์ (พระเจ้าเศรษฐี)
หน้าตัก 7 เมตร

ประมาณการก่อสร้างทั้งสิ้น 4,500,000 บาท ปัจจุบันการดำเนินการก่อสร้างองค์พระ
และอาคารฐานพระ ยังคงดำเนินการอยู่ และยังคงขาดปัจจัยอีกจำนวนมาก

หมายเหตุ

เอกสารอ้างอิง

ประวัติทั่วราชอาณาจักร เล่ม 8 พ.ศ.....หน้า 220-221.

กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

การสัมภาษณ์ของ แม่จี ปาวงค์

ผู้เผยแพร่ข้อมูล

พระมหาภาณุวัฒน์ ปฏิภาณมณี เจ้าอาวาส โทรศัพท์ 085-6181533

